

Terrortámadás Párizsban

A 2015. november 13-i, 130 halálos áldozatot követelő párizsi terrortámadások hatásának felmérése érdekében alaposan értékelnünk kell, mivel állunk szemben, ugyanis a közvetlen hatás, a növekvő terrorfenyegetettség-percepció mellett közvetetten az Európában élő és ide érkező muszlimok és a befogadó társadalmak közötti széles körű társadalmi konfliktust eredményezhet. Ez különösképpen igaz, ha a politikai, társadalmi és médiadiskurzus egyenlőségjelet tesz a migráció és a terrorizmus közé.

Az úgynevezett „Iszlám Állam” által elkövetett, illetve motivált terrorakciók – a brüsszeli múzeumi támadás, a Charlie Hebdo satirikus lap szerkesztősége ellen elkövetett támadás vagy a francia vasúti támadáskísélet – új értelmezési keretek közé helyezi az európai iszlamista terrorizmust. Miközben a hatásokból eredően „stratégiai” tekinthető terrorcselekményekre már az ezredfordulót követően is sor került – emlékezzünk a 2004-es madridi és 2005-ös londoni robbantásos támadásokra –, az elmúlt hónapokban új elkövetési formában jelent meg a vallási motivációjú terrorizmus. Egyrészt az elkövetők elszigetelt egyének, „magányos farkasok” vagy néhány fős csoportok, szélesebb társadalmi vagy műveleti-logisztikai támogatás nélkül, ami miatt rendkívül nehezen jelezhetőek előre és akadályozhatóak meg ezek a támadások (*lone wolf terrorism*). Másrészt a támadások tervezésekor ismereteink szerint többségében már Európában élő szélsőséges iszlamistákra és radikalizálható egyénekre alapoznak, helyismerettel rendelkező, a helyi lehetőségeket, a támadások környezetét ismerő egyéneket használnak fel (*home-grown terrorism*). Így az „Iszlám Állam” felé elegendő egy kis felületű (egy-egy ember) vagy áttételes kapcsolat – vagy csupán ideológiai háttér és logisztikai támogatás a támadások tervezéséhez és végrehajtásához. Az utóbbi hónapokbeli terrortámadások stratégiai jelentőségét nem a nagy értékű rombolás és szimbolikus célpontok elpusztítása adja (mint a 2001. szeptember 11-i támadásokét New Yorkban és Washingtonban), hanem azok brutalitása, a fenyegetés közelhozása az átlagemberhez és annak mindennaposá tétele – mert az elkövetők tulajdonképpen egy életmódot, kulturális értékeket támadnak, a civil áldozatok kiléte számukra másodlagos, a lényeg a fokozott médiahatás kiváltása, a nagyarányú félelemkeltés.

Az ilyen támadások célja a destabilizáció, a bizonytalanság, a félelem és állandó fenyegetettségérzet kialakítása. Európa számára azonban a párizsi támadás tanulsága kettes: egyrészt az ilyen jellegű támadások végrehajtásához nem kell hosszú és elmélyült stratégiai tervezés, viszonylag könnyen és relatíve bárhol előfordulhatnak, megelőzésük, megghiúsításuk érdekében fokozni kell a hírszerző, bűnüldöző és rendvédelmi szervezetek közötti nemzetközi együttműködést. Másrészt, ha Európa ennek hatására „összemossa” a 2015-ben már tapasztalt bevándorlást és menekültválságot, valamint a terrorizmust, a kontinens tradicionális befogadó országaiban egyben ki is élezi a muszlim és nem muszlim közösségek közötti kapcsolatot, az integráció elősegítése helyett az elkülönülés felé szorítva a már Európában élőket és az újonnan érkezőket.